

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 31. števil. „Slov. Gospodarja“.

1880.

29. julija.

25.

Sad „kulturne borbe“.

Ko je železni Bismark pobil Francoze in pruskega kralja proglasil za nemškega cesarja, pričel je „kulturno borbo in preganja uže več let katoličane tako, da je v dušnem pastirstvu na Pruskem 1100 služeb izpraznjenih. Vendar se pa ta vlada ne sramuje trditi, da vse pomanjkanje duhovnov nima nebenega vpliva na ljudsko nravo t. j. pošteno življenje. Da je ta trditev gola laž, razkazuje in spričuje berolinski sodnijski časnik s številkami. Ta vladni časnik dokazuje, da je bilo četrto leto kulturne borbe, to je l. 1877, na Pruskem 2340 samorcev; sodnijskih preiskav je bilo v tistem letu 834.000, t. j. 200.000 več kot v prejšnjih letih. Kaznovanih je bilo: 890 oseb zavolj krive prisega, 1969 zavolj hudodelstev zoper nravo, 9000 zavolj razžaljenja časti, 13.000 zarad kaljenja očitnega miru, 15.000 zavolj telesnega poškodovanja, 47 zavolj tatvine, 885 zavolj umora in uboja, 3000 zavolj goljufije, 1022 zavolj ponareje pisem itd.; vse to v enem letu v državi kulturne borbe! Stevilke govore glasnejše kakor zamo-rejo besede govoriti.

Na Pruskem znaša množitev hudodelstev v zadnjih 5 letih 40%, in v glavnem mestu Berolinu so se številke podvojile. — L. 1873. je bilo na Pruskem 652.000 obsojenih; leta 1878 pa uže 868.000! Jetnišnica v Bohumu je imela l. 1872. 356 jetnikov, l. 1878. pa 2140. Od porotne sodnije kaznovana hudodelstva so se od l. 1871 pomnožila za 100%, hudodelstva zoper nravnost pa za 294%. — Posebno se pa razodeva kulturna borba v pešanji vere, in obdivjanji ljudstva. V Berolinu tako rekoč ni več sledi bogaboječnosti; brezverstvo je povsod na dnevnem redu. Izmed 100 zakonov jih je le 31 cerkveno blagoslovljenih in izmed 100 otrok le 42 krščenih!

Še bolj očitno se kaže društveno spridenje pri sklepanji zakonov. V protestanskem Berolinu ni nič redkega, da se kdo zaporedoma poroči s tremi, štirimi baburami in se potem zopet od njih da ločiti brez drugega vzroka, kakor da se z njimi ne more porazumevati. — Tako zabrede ljudstvo, pri katerem zarad liberalstva gine vera! Liberaluhi psujejo papeža in duhovne s „črno gardo“, in njegove vladarje s „črnim gospodarstvom“; toda poznamnjane številke so grozne črne pike, po katerih se smé prusko vladanje po vsi pravici imenovati „črno gospodarstvo“. Današnje brezverske šole pod liberalnimi učitelji povsod delajo ne le črnih pik, ampak strahotno črne oblake živinskih ostudnost in

hudobij, zlasti pri šolski mladini in velikrat še pri smerkovih pobalinih! Zgledov ni treba hoditi iskat na Prusko, zadosti jih naznanjajo domači časniki, sodnijske preiskave.

Razodeta vera.

I. Znamo, da kot nedvomljivo resnico moramo sprejeti vse, kar je Bog razodel. — Kaj se pa pravi „razodeti“? Ako ti na Gospodov dan svojemu prijatelju porečeš: „Danes je nedelja“, si li mu kaj razodel? Ne; ker je prijatelj to znal tudi brez tebe. Ali: Solnčni žarki te zjutraj še v postelji zasačijo, ti se prebudiš in na mizi zagledaš skledo z rutico pokrito ali odeto. Ne veš, kaj je v posodi. Radovednost te z ležišča spravi naravnost do mize, kjer rutico odgrneš, skledo odkriješ ali razodeneš. Pri tem ravnanji spoznal si, da je v skledi še nekoliko strjene prosene kaše, ki je sinoči preostala delavcem, a tega nisi vedel. — Kdaj toraj komu nekaj razodenem? Ako bližniku pokažem ali povem kaj takega, česar prvlje ni videl ali vedel; ako mu kaj skritega, skrivnega naznanim, t. j. storim, da on zve. Kaj tedaj se pravi to, da nam je Bog nekaj „razodel“? S tem hočemo omeniti, da nam je Bog povedal reči, naznanil resnice, o kojih prvlje nismo nič vedeli. Bog nam se razodeva na različne načine, n. pr. vže s tem, ker je svet tako lepo vredil, dal nam je na znanje, kako imeniten, mogočen, moder, dobrotljiv da je. To imenujemo naravsko razodetje. Ker pa tako spoznavanje človeku ne zadostuje za vzveličanje, zatoraj o tem ne razpravlja katekizem. Bog nam se razodeva še drugače, namreč na posebni nadnaravni način, kar je veliko večje važnosti od naravskega razodevanja. On nam namreč sam razodeva svojo voljo. To imenujemo nadnaravsko razodetje; toto moramo verovati.

Je li se pa Bog resnično razodeval? je mar res govoril z ljudmi? To je vprašanje, ki odloči vse. Na to nam odgovarja pamet in zgodovina z razgovetnim: Da! Bog nas je vstvaril — pravi katekizem, — da bi njega spoznali, njemu služili ter se večno vzveličali. Kdor se ni skregal še s svojo pametjo, moral bo priznati nemogočnost, da bi Bog posameznemu človeku izročil nalogo, naj si ta sam išče pot in pripomočke za dosego svojega namena. Tukaj je treba marsičesa. Pred vsem mora človek znati, da je Bog največje blago, večna resnica; mora poznavati svojo zvezo s Stvarnikom; mora vedeti, kaj Bog storiti zapoveda ali